Ч. 11 (11.352). Львів, четвер 17. січня 1929. Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem. Рік XLVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло", Львів. Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописи не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол. За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції 29-41. Друкарні 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Дипльоматичний двобій.

Львів, 16. січня 1929.

Нота-пропозиція Літвінова на адресу Польщі з 29. грудня 1928 спричинила великі турботи керманичам польської закордонної політики. І не лише їм. У скрутному становищі найшлися й уряди союзних та заприязнених з Польщею держав: Анґлією й Францією починаючи і Румунією кінчаючи. Майже два тижні вовтузилися польські дипльомати з радянською нотою-пропозицією, вислухували англьо-французьких порад, підтримували тісний звязок із Букарештом та столицями прибалтійських держав — заки спромоглися на відповідь, приймаючи в принципі пропозицію, але перетикаючи її відкладними застереженнями.

Саме тоді, коли консолідація Европи під анґльо-французьким проводом наближується до свого завершення, коли на перепоні тієї консолідації стоїть тільки Німеччина зі своїми репараціями-відшкодуваннями й окупацією Рейнщини та замовчувана, але по суті далекосягла меншостева проблема; коли сподівана рішаюча зустріч двох світів може ненадійно перейти у фазу реалізації — саме тоді зявляється радянська нота з пропозицією закріпити мирні взаємини між СРСР і Польщею на основі пакту Кельлоґа.

Радянська нота з 29. грудня м. р., як усі радянські дипльоматичні ноти, визначувалася подиву гідною простотою, прозорістю і льоґічністю. Нота Літвінова під деяким оглядом перевищила ноти Чічеріна, поминаючи весь пропаґандистично-революційний балpoints із радянсько-комуністичного лексикону. Вона була наскрізь рівною. Це ще більше збентежило адресата, не даючи йому змоги зійти на манівці полеміки і примушуючи до ясної й позитивної відповіди.

Після довгих роздумувань і порад з боку своїх приятелів польський уряд дав відповідь 10. ц. м. Польська нота зазначує, що рад. пропозиція стала „обєктом детального вивчення з боку польського уряду". Польський уряд приймає в принципі радянську пропозицію, але одночасно висуває низку застережень, які відсувають здійснення її „ад календас ґрекас". В першу чергу польський уряд бачить перепону в негайному принятті протоколу в тому, що досі не ратифікували пакту Кельлоґа його первісні сиґнатарі з його ініціятором включно. Другу перепону добачує він в обминенні радянською пропозицією балтійських держав і союзної з Польщею Румунії з одночасним висуненням Литви. Крім того Польща стоїть на становищі спільного розгляду безпеки на сході Европи всіми зацікавленими державами, і тому вважає своїм обовязком у першу чергу звернутися до цих держав у справі зясування їхньої думки.

Видно, що Літвінов, знаючи польські погляди й відносини та сподіючись приведених угорі застережень, мав у запасі готову арґументаційну зброю, з якою й виступив в другій ноті вже полемічного характеру. Радянська нота-відповідь силою своєї льоґіки й річевої експресії є свого роду дипльоматичним шедевром.

Приймаючи з вдоволенням до відома принціпову згоду польського уряду, уряд СРСР дивується, чому Польща не погоджується на негайне здійснення радянської пропозиції — тим більше, що пропонований протокол не накладає на обидві сторони ніяких нових зобовязань поза тими, які обіймає паризький пакт про осуд війни. Опісля радянська нота-відповідь по черзі переходить точка за точкою польські застереження, аналізує їх і збиває з рідкою переконуючою силою.

Вину за незаключення пакту про неаґресію уряд СРСР перекидає на Польщу, кажучи, що польський уряд та балтійські держави відкинули в свій час радянську пропозицію в справі пропорціонального зменшення збройних сил. Так само польський уряд відкинув радянську пропозицію в справі безумовного відмовлення від аґресії через висунення низки умов.

Польський уряд підписав паризький пакт без ніяких застережень. Радянська пропозиція має на меті тільки здійснити цей пакт у відносинах між СРСР і Польщею. Тимчасом Польща робить залежним те здійснення від ратифікації Кельлоґового пакту 15-ма державами, прем'єрсиґнатарями. Адже ж з тією хвилиною паризький пакт автоматично входить у життя і радянсько-польський протокол стає зайвим. Приспішення здійснення Кельлоґового пакту у відносинах між СРСР і Польщею причинилось би до консолідації мирних відносин між цими двома державами і сталось би могутнім чинником мира на сході Европи.

Крім того польський уряд узалежнює підписання радяно-польського протоколу від притягнення до нього інших східньо-европейських держав. Радянський уряд не робить під тим оглядом ніяких труднощів. Коли він звернувся в тій справі до Литви, а поминув інші балтійські держави (Естонію, Латвію й Фінляндію), то тільки тому, що ті останні покищо не приступили до паризького пакту. З моментом, коли це станеться, уряд СРСР не лише повитає приєднання тих держав до протоколу, але й прохає Польщу, щоби вона в тому напрямку впливала на балтійські держави — так, як на них уже впливає Литва на прохання СРСР. На всякий випадок перед балтійськими державами двері до пакту і мира все будуть відчинені. Так само уряд СРСР годиться на приступлення Румунії до згаданого протоколу. Коли радянський уряд не звернувся досі в тій справі безпосередньо до Румунії, то тільки тому, що не підтримує з нею дипльоматичних взаємин. Однак приступаючи до паризького пакту, рад. уряд рахувався з тим, що у відношенні до Румунії приймає на себе зобовязання резиґнації з воєнних метод для управильнювання спорів з хвилею приступлення Румунії до протоколу, хоч це зовсім не виключує спірних справ. Уряд СРСР нічого не має проти негайного приступлення Румунії до радяно-польського протоколу.

Під кінець радянська нота-відповідь майстерно переводить подрібну полеміку на тему здійснення паризького пакту і випливаючої з нього радянської пропозиції і доручає польському урядові виснити своє становище до запропонованого протоколу. Польська преса досі тримається в резерві, приголомшена радянською арґументацією і незвичайною зручністю — не знає, на яку ногу ступити, і або повторює висунені застереження польської ноти, або поголовно дивується з приводу блискавичної поспішности радянської відповіди.

Нота Літвінова належить до найзручніших несподіванок радянської дипльоматії. Чи є вона висловом жагучого бажання мира і встановлення трівких мирних відносин на сході Европи? Без сумніву, що Рад. Союз тепер менше, як колинебудь, бажав би собі війни з огляду на внутрішні труднощі і важке економічне положення, однак ця справа не залежить від нього. Радянська дипльоматія, спираючись на паризькому пакті, своїм виступом бажає як не виминути майбутню війну, то щонайменше відсунути її до догіднішого для себе моменту, а в крайньому випадку покористуватись мирною офензивою як одним з головних чинників воєнної підготовки. Виступаючи з пропозицією-протоколом, радянська дипльоматія бажає показати Польщу як ворога мира, скомпромітувати її перед обличчам світа та перекинути на неї відповідальність на випадок збройного удару. Ця мирова офензива має на меті здобути симпатії пацифістичних мас, а одночасно перетягнути на свій бік моґутню Америку.

Такою по всім познакам є мета радянської мирової офензиви, такою є мета дипльоматичного двобою між СРСР і Польщею, в якому вже нині тереза побіди рішаючо перехилилася у радянський бік.

На шляху до диктатури.

Кріза мадярського уряду.

Уряд гр. Бетлена переживає крізу ще від останнього літа. Від того часу чуємо постійно про димісію одного чи другого мадярського міністра, що вказує найкраще на труднощі, які мусить побороти през. міністрів Бетлен, аби зберегти свій політичний курс і не стратити своєї популярности в масах.

Кріза мадярського уряду має своє джерело, як це тепер часто буває, в тяжкому економічно-господарськомоу положенні держави. В попередньому році ріжні економічні орґанізації Мадярщини зверталися з меморіялами до уряду, а також при всяких інших нагодах давали вислів свому переконанню, що господарська політика держави є погубна для широких кругів населення, що вона мусить бути змінена по думці постулятів економічних орґанізацій. Дійшло вкінці до того, що сам Бетлен був примушений признати господарську політику свого уряду невідповідною і заповів цілковиту її зміну.

Після того пішли чергою димісії міністра фінансів, міністра рільництва й міністра торговлі, отже міністрів, що займали господарські теки. Це найкраще свідчить про те, що причина крізи уряду має свою основу в невідрадних господарських відносинах Мадярщини. Одна з тих причин — це непереведення досі земельної реформи, на що чекає з тугою малоземельне і безземельне сільське населення.

Поза тими трьома міністрами димісіонували також деякі інші члени мад. уряду, а становище деяких поважно захитане. Причини такого стану ріжні. Передовсім реакційний пресовий закон і нова реформа адміністрації, що є ділом самого Бетлена, а з чим не погоджувалося кількох міністрів. Про розбіжности між гр. Бетленом і його міністрами в цих справах свідчить найкраще обставина, що він сам мусітиме предложити парляментові зненавиджену новелю до пресового закону, бо його міністри відтягаються від відповідальности за це діло.

Коли приглянутися мадярській крізі ближче, то видно, що през. міністрів Бетлен знає, що робить. Він прилюдно заповідає (промова в Дебречині) привернення повної свободи, а на ділі вводить послідовно — диктатуру. Всю державну владу старається він чимраз більше сконцентрувати в своїх руках і стати необмеженим паном положення. Не диво, що на Мадярщині говориться вже про диктатуру Бетлена, з тим, що він допускає ще істнування парляменту — до якогось часу.

Ціла дотеперішня діяльність Бетлена спрямована на те, щоби приготовити собі ґрунт під самовластя. На цьому шляху він зайшов уже далеко і йтиме послідовно дальше — навіть понад голови своїх міністрів.

Радянська Україна.

Господарські завдання комунізму.

В Києві відбулася в перших днях січня п. р. окружна партійна конференція КП(б)У, на якій виголосив велику програмову промову теперішний головний секретар КП(б)У Косіор. Господарські завдання комунізму сформулував він ось як: „Володимир Іліч говорив, що справжня і єдина база соціялізму є велика промисловість, збудована на основі найновішої техніки, на базі електрифікації. Тільки розвиток власної великої промисловости, власного машинобудівництва позбавить нас залежности від закордонного капіталу, забезпечить нас на випадок воєнних дій і дасть змогу в великому розмірі розвивати соціялістичне будівництво. XIV. зїзд нашої партії, формулуючи завдання в галузі індустріялізації країни, підкреслив потребу „провадити економічне будівництво з такого погляду, щоби перетворити СРСР із країни, яка довозить машинове устаткування, на країну, що виробляє машини та устаткування, щоб СРСР в обставинах капіталістичного оточення ніяк не міг перетворитися на економічний додаток соціялістичного світового господарства, а являв би собою самостійну економічну одиницю, яка будується по соціялістичному

і через своє економічне зростання спроможна бути могутнім засобом революціонізування робітників усіх країн і пригнічених кольоніяльних та напівкольоніяльних народів". (Прол. Правда", з 9. I. 1929).

Не маючи власного капіталу для осягнення тієї мети, російські комуністи намагаються зробити це при допомозі закордонного капіталу, який стараються за всяку ціну добути. Іншими словами комуністи хочуть побороти европейський, американський і взагалі всякий інший капіталізм при допомозі його ж таки грошей.

Завдання комунізму в культурній ділянці на Україні.

Тойже Косіор і в тій самій своїй промові спиняється також над завданнями комунізму в ділянці культури на Україні. „Ми комуністи — казав він дослівно — й уся робітнича кляса, до якої націоналісти не належали, заінтересовані в тому, **щоби всі можливости для розвитку будівництва соціялізму в нашій країні всяким способом використати. А що українська культура, її зростання є одним з наймогутніших засобів для підйому цього будівництва, то ми твердо провадимо лінію партії на розвиток української культури.** Наша партія і робітнича кляса є проводир і організатор української пролетарської держави. Це означає, що партія і пролетаріят кермують і відповідають за все соціялістичне будівництво України, **зокрема й за культурне будівництво. Підсилити в ньому участь, керівництво партії й робітничої кляси — це наше актуальне завдання".**

Виходячи з того заложення Косіор змальовує заходи радянської влади в напрямі заступлення старих культурних і наукових діячів (спеців), що хоч і співпрацюють з радвладою, то не все поділяють її політичну плятформу, новими, комуністичними. А що цього відразу зробити не можна, тільки постепенно, то всеж і зі старими фахівцями треба працювати і миритись, а що більше, треба старатись їх „засимілювати". „Я вважаю, — говорив Косіор — що ми можемо добитись того, що основні кадри старих фахівців зорганізуємо навколо своїх завдань, засимілюємо, переконаємо їх, що треба спільно працювати на користь соціялістичного будівництва. **Ми їм всілако допомагатимемо, створюватимем потрібну товариську атмосферу, але з тою умовою, що вони кинуть усякі сподівання на наше переродження.** Тіж, хто не відмовиться від своїх сподівань, а спробує провадити роботу так, щоб ці сподівання здійснити, дістане належну відправу".

Крім того рекомендує Косіор усім комуністам без огляду на їх національність ще таку рецепту для опанування української культури: „Я думаю, що тепер основне гасло, яке ми повинні поставити, — це заведення до вжитку української мови. На зборах, засіданнях, зустрічаючись із товаришами, розмовляйте українською мовою. Цим ми швидше посунемо українізацію, опануємо українську радянську культуру". Це знак, що комуністи української мови у побуті не вживають.

Краєве преставництво Словаччини.

В Братиславі відбулося 12. ц. м. перше засідання краєвого представництва Словаччини під проводом краєвого президента Дробного. Це представництво складається з 54 членів, з того 2/3 вибраних загальним голосуванням, а 1/3 іменована радою міністрів у Празі.

Після отворення засідання складали члени представництва присягу в повзбучнім порядку. Цю присягу зложило 42 представників у словацькій мові, **2 в українській,** 9 в мадярській і 1 (жид) в мові німецькій. Після того вислано привітну телеграму до през. Масарика.

З черги приступлено до вибору краєвого виділу у складі 12 осіб і 12 заступників, при чому членами згл. заступниками кр. виділу вибрано представників усіх більших партій до комуністів включно. Більшість краєвого виділу зложена з людей, що належать до правительственних партій.

Після вибору краєвого представництва склали представники поодиноких партій свої заяви. Промовляли представники партій: республиканської, словацької народньої, чсл. народньої, чсл. соціялдемократичної, комуністичної, мадярської христ.-суспільної і мад. національної. **В українській мові виголосив промову д-р Мачик,** що іменований до краєвого представництва від націоналдемократичної партії. Він обіцяв співпрацю з іншими партіями. Після цього говорили ще представники чсл. націоналдемократів, чсл. соціялістів і словацької національної партії. По тих заявах замкнув засідання през. краю.

Це перше засідання краєвого представництва Словаччини пройшло на загал спокійно. Перериване тільки дуже сильно промову представника комуністів, секретаря Верчіка, що представив опозиційне становище своєї партії.

При кінці замітимо, що оба українські члени („русини") краєвого представництва Словаччини, а саме д-р Кость Мачик, віцепрезидент табулі в Кошицях і Михайло Жаткович, учитель, іменовані центральним правительством. 200-тисячне українське населення Словаччини не спромоглося вибрати ні одного свого заступника до краєвого представництва і мусить вдоволятися тим, що йому накинено „з ласки"...

На господарські теми.

Чого вимагає нинішнє господарське положення?

Чи прийшло вам коли на думку, зясувати собі в цифрах безробіття нашого села? Завдайте собі труду і обрахуйте, скільки безробітних днів минає марно в одній лише хліборобській родині при трьох робучих силах. Побачите, що ціла майже зимова пора і так само час між весняними роботами та жнивами, а далі ще й слітні дні і немале число днів для всяких оказій, дадуть 140 до 150 днів, що пропадають на бездільности. А скільки днів випаде на ціле село і яку безліч днів прогайновують без заняття усі робучі сили одного міліона двістапятьдесяти тисячів українських рільних господарств під Польщею?

Колиж до того знаєте про рухливість господарського життя по селах Чехії, Німеччини чи Швайцарії, про їх горячкове змагання використати кожну вільну в господарстві хвилину для зарібку в інших ділянках, то тоді зрозумієте як слід не лише те, чому ми купуємо всякі заграничні забавки чи інші вироби так зв. домашнього промислу, але також зрозумієте, чому приходять до нашого рільного краю квашені огірки і капуста з Моравії, яблока з Тиролю, сушені сливки з Югославії, сир зі Швайцарії, бриндзя зі Словаччини, макарон з Італії, пиво з Чех, худоба зі Швеції, коси і серпи зі Стирії та чому навіть болгари позакладали в наших таки селах під боком наших міст городи і витискають з ринків городовину наших селян.

На саму думку, що чужина заливає нас своїми товарами і поволи але з успіхом спихає до примусового безділля, мусить вас охопити бажання доложити всіх зусиль, щоби побороти в нашому селі це безділля. Ви вже наперед обраховуєте собі, що колиб створити заробіток в бездільних днях лише на одного золотого денно в кожному українському господарстві, при трьох робучих силах, то наш нарід підняв би свої доходи річно на великанські суми.

Говорите на цю тему з хліборобами в читальні, кооперативі і бачите, що наш нарід прагне праці, хоче заповнити ті міліони бездільних днів заняттям, неначеби найкраще розумів, що використати продукційно ці безробітні дні це найважніше питання, бо від його розвязки залежне наше майбутнє. Ви бачите, що ніколи може від довгих століть не було між сільським на-

---

ФЕЛІКС ЯКУБОВСЬКИЙ

Степап Васильченко.

(До 50-ліття народження Ст. Васильченка.)

(Продовження.)

Поруч з цими, більш-менш, точними визначеннями стоять ще й такі побічні характеристики, як „основна риса письменника — якийсь мрійний гумор", „мішанина фантастики з реальним" (С. Єфремов), „у таланті його добачаємо три яскраві елементи, що щільно переплітаються між собою — побут, ліризм та людяність" (С. Кравців)*).

Нові складні економічні умовини спочивають розклад старої народницької фільософії, отже й відповідних мистецьких концепцій і тої літератури, що в надалі мала підтримувати певні звязки з селом. На цій ділянці переважне місце посідає творчість В. Стефаника, очевидно тому, що деякі з названих процесів у Західній Україні за той час набули виразніших форм і певніше впливали на надбудову, ніж на Україні Наддніпрянській. А втім новий тип селянської повісти й новелі в цілком достатній мірі визначився і в творчості М. Коцюбинського періоду „Фата Моргана".

Словом, основні українські прозаїки в цей час певно стають на шлях імпресіонізму, засвоюючи для цього, розуміється, не тільки певну літературну техніку, але глибоко проймаючись тою фільософією релятивізму, основою імпресіоністичної школи, що її найповніше сформулував відомий австрійський учений Мах, з яким не раз доводося схрещувати шпаги корифеям марксистської фільософської думки.

*) С. Кравців: „Червоний Шлях", 1927, ч. 4, ст. 249.

Перед Степаном Васильченком, середнім інтеліґентом з селян, учителем, природньо, стелився шлях літературний, саме в напрямку імпресіоністичної новелі. Не було підстав сподіватися, маючи на оці обсяг його громадської діяльности, відомої з дуже скупеньких біографічних даних, щоб цей письменник міг опиратися на якусь іншу клясу, скажімо, на пролетаріят і творчістю своєю відкрити якесь інше річище, відмінне від основного річища тодішньої української мистецької прози.

Цього й не сталося. Він сумлінно став простувати далі вже второваним шляхом, позначеним такими віхами, як твори Коцюбинського й Стефаника.

Як на те, то здавалосяб, що слід визнати цілком і без застережень Шамраєве твердження, що Васильченко є модифікатор старої побутово-реалістичної продукції через імпресіоністичне відтворення дійсности. Це твердження вважаємо за ближче до істини, ніж усі інші, вище наведені, а всеж таки не цілком оправедливе. Воно — іманентне. Таке іманентне твердження можна цілком вільно перенести й на попередників С. Васильченка — М. Коцюбинського, В. Стефаника, навіть М. Яцкова, і на його найближчого, хоч територіяльно й деякими специфічними особливостями творчости віддаленого, попутчика (на цьому твердженні ще спинимося) М. Черемшину і навіть на пізнішого Г. Косинку.

Не треба спинятися на багатьох творах Васильченкових для того, щоб виявити спільні їм усім риси. Аджеж і до нас вотовано, що „обмежений, очевидно, у своїх вражіннях, він не виблискує ріжноманітністю тем, цікавих фабульних ситуацій"*). Певна річ, твори таких типів, як „Королівна", „Чарівний млин", „Мужицька англза", „В хуртовину", „Осіння казка" пересипані ріжними образами з народньої фантастики, не змінять тих тверджень, що ми висунули, аналізуючи попередні твори. Навпаки, саме вони найбільше виявляють елементи казкової будови, казкової стилістики, рясно розсипаної фантастики народньої, що її всі відміни, нюанси, тони чудово знає й використовує С. Васильченко, в основному таки добрий етнограф.

*) Цит. статті А. Шамрая, ст. 196.

Спинитися варто ще на пізніших творах Васильченкових, що моглиб віщувати якийсь злам у його творчості. Уже сказано, що ніякісінького зламу ні в оповіданні „Про жидка Марчика, бідного кравчика", ні в „Чорних маках", ні в „Віконці", ні в „Соловіях", ні в нових дитячих творах „Авіяційне свято", „Олив'яний перстень", „Приблуда" — по суті нема.

Можемо спостерігти, правда, ще кілька способів, притаманних Васильченкові, трактувати „патос дистанції". С. Васильченко, як і раніше, ні до чого не доторкається руками. Йому не властиві допитливі рухи Хоми Невірного.

„Про жидка Марчика, бідного кравчика" — тема єврейський погром. Можна булоб зрівняти цю новелю з „Він іде" Коцюбинського. Але й без ближчого порівнання ясно, яка між цими творами ріжниця. Васильченко не показує ні дикунських вчинків, ні крови, взагалі нічого цілком конкретного, суворого, реального. Він тільки дає зрозуміти ввесь жах погрому, після першого лірично піднесеного розділу, після недоказаної Марчикової казочки, до тогож передаючи жахливі події через зовсім фантастичне сприймання щойно породженої дитини, яка за кілька хвилин мусить померти. Усі пляни цього оповідання зсунуто так, що вони дають суворі, жахні передчуття трагедії, яка ось-ось має статися. Але самої трагедії Васильченко не показує, ховаючись спочатку за оте немовля, а потім за перекази народні (як і в „Відьмі").

(Докінчення буде.)

селянам такого заінтересовання господарським поступом та такого імпульсивного змагання до кращого і такої охоти до науки як нині. Коби лише були в селі варстати праці, переробки сирих товарів та збут на них. Селяни вимагають від вас конкретних пропозицій в тому напрямі.

Ви застановляєтеся над тим, яку працю дати б селу. Очевидно вона може бути про таку, що не вимагала би великих грошевих вкладів, бо їх в селі годі здобути, а по можности таку, що можна б її виконувати в сільських мешканнях і таку, щоби її можна було в кожній хвилі почати, а як приходить інша праця перервати. Розважуючи це все приходите до сумного висліду, що не знаєте, що саме порадити і як повести діло, бо ви нефаховець. Шукаєте за відповідною літературою. Але крім нарікань і теоретичних кличів не находите у ній конкретних проектів, ні підручників для їх практичної реалізації. Звертаєтеся годі до наших господарських централь за порадою, та й то на дармо, бо нема в нас такої установи, що давала б належні фахові вказівки в цьому напрямі.

В огірченні шукаєте відповіді у відповідній польській літературі. Та і звідтам вийдете не дуже „збудовані", бо в цілій майже Польщі та сама біда з примусовим безробіттям на селі, і там для поборювання безробіття нічого не робиться. Досі тільки одна установа, а саме Вище Студіюм Торговельне в Кракові оголосило недавно конкурс на опрацьовання теми, як побороти безробітні дні хліборобського населення і на тому кінець.

Тоді мимоволі звертаєте увагу на тих, що живуть між нами, на жидів. В їх газетах, переповнених стало статтями з господарської політики, находите богато фахових інформацій про засоби господарської самооборони, навіть перед нашими кооперативами. Ба, що більше. Слідячи за господарським життям жидів по наших селах видите, як кожний з них дає що-дня доокази, що нема невартовних підприємств, а є лише спосібні або неспосібні підприємці. Ось між 315 рільними господарствами одного підльвівського села є сім рільників жидів, а кожний з них має в руках попри те ще й якесь рентовне підприємство. Це діється тепер, коли з наших селян ледви кількох займається ремеслом, а решта животіє на своїх вузеньких загонах, бо праці в безробітні дні не в силі здобути.

Розважаючи над тим, чому воно так та чому ви не в силі дати свойому селові реальної помочи, приходите до ось якого переконання: І вам і цілому вашому селові і цілому українському населенню бракує того, що є в жидів, а саме віками занедбуваної господарської, а головно торговельної і промислової культури. За цілі віки не повстала у нас навіть така господарська література, як наприклад у Відні за один рік по війні в справі одного лише питання, а саме про еміграцію безробітних. Тому й не диво, що досі ми не знаємо, скільки, наприклад, є наших ремісників та купців, де є наш домашній промисл, а де і який можна створити, де і які є сирі матеріяли до переробки. Досі нема у нас ні одної монографії якогонебудь села з його історією, життям-буттям, з його вимогами й потребами.

А все те потрібне, потрібна й установа, яка взяла б у свої руки ініціятиву в цьому ділі. Поляки мають на те свої державні установи. Жиди мають у Варшаві свій окремий інститут для розсліду господарських питань і він за недовгий час свойого істнування богато причинився до піднесення добробуту жидів. А в нас? Найбільше підпадає це завдання Ревізійному Союзові Українських Кооператив. Тому не саме тільки переводження ревізій повинно бути його головним завданням, бо це чи не таніше і доцільніше можуть сповняти повітові ревізори під кермою і наглядом Рев. Союза, але і та описана щойно праця. Зорганізувати таку працю і розробити це, очевидно, не легка річ. Одначе вона повинна б стати широкою підставою для виведення нашого, з усіх сторін замкненого, хліборобського стану, з його вузьких меж на ширші шляхи господарського життя.

М. Творидло.

По широкому світі.

Генеральний секретар Ліги Націй переслав членам Ліги проект боротьби з наркотиками: опієм і кокаїною. Проект зроблений американцем Креном.

У Відні арештували бувшого заступника бурмистра Софії Юрія Цанкова, одного з провідників революційної македонської організації, що втік кілька літ тому на чужину.

В Югославії завісили в міністерстві державного майна двох високих урядовців за крадіжі на 100 міліонів динарів.

Представник уряду СРСР у Парижі запротестував проти участи членів франц. уряду та армії в похоронах вел. кн. Миколи Миколаєвича.

Президент республіки Парагваю підписав декрет про демобілізацію війська.

В Югославії вийшов розпорядок, що сконфісковані місця в газеті повинні бути заповнені новими статтями, так, щоби не мали білих плям.

Батятицькі події перед соймом.

Варшава, 15. січня. На нинішньому засіданні сойму перед приступленням до денного порядку пос. Вальницький (Сельроб) поставив внесення на доповнення денного порядку нарад справою кровавих подій в Батятичах. Внескодавець став подрібно описувати ці події. Маршалок не допустив до того та поручив секретареві сойму пос. Розмаріновії відчитати текст внесення і його умотивування. Факт цей викликав коротку формальну дискусію. Пос. Стронський (Кл. Нар.) спротивився доповненню денного порядку тим внесенням. Пос. Ратай зголосив застереження, щоби внесення відчитувати ін екстензо, бо це може спричинити небезпечний прецеденс на будуче. Застереження бесідника збивав марш. Дашинський, пояснюючи, що маршалкові сойму прислугує суверенне право установляти денний порядок. Відчитування всіх внесень було би недопустиме, але в цьому випадку з огляду на драстичність предмету згодився на відчитання, щоби не можна було закинути, що сойм не хоче заняться тою справою та, щоби послів поінформовано, про що поправді ходить внескодавцеві. Внесення пос. Вальницького на вставлення справи подій у Батятичах у денний порядок нарад ухвалено. За внесенням голосували всі партії польської лівиці, клюби непольських народів і ББ. Проти внесення голосували ендеки й їх адгеренти.

Експозе мін. Залєського.

Варшава, 15. січня. На засіданні закорд. комісії сойму мін. Залєський виголосив експозе. Сказав, що Польща одержала сатисфакцію від Ради Ліги Націй в її резолюції в литовській справі, бо Рада відіслала скаргу меншости на шлях звич. процедури, приневолила Литву виректися стану війни та ствердила, що Польща обовязується шанувати цілість і незалежність Литви, щодо чого зрештою не могло бути сумнівів. Після однорічних переговорів Польща заключила з Литвою конвенцію про прикордонний рух. Щодо дальшого розвитку польсько-литовської справи, то міністр заявлює, що Польща всякими можливими засобами змірятиме до того, щоби якнайскорше здійснити поради Ліґи, себто навязати правильні добрі сусідські взаємини з Литвою. Справа взаємин Польщі з Німеччиною поступає наперед. З вдоволенням привітала Польща предложення СРСР в справі якнайскоршого здійснення Кельоґового пакту. Застереження зроблені польським урядом щодо предложення СРСР, хіба доволі зрозумілі для людей доброї волі. Міністр сподіється, що застереження Польщі в справі балтійських держав і Румунії стануть уже в найближчім часі безпредметовими і тоді Польща негайно підпише предложений протокол.

Ухвали „Пяста,".

Проти непольських народів.

Варшава, 15. січня. Після 2-денних нарад нач. ради „Пяста" оголошено ухвалені постанови. Побідив опозиційний напрямок, репрезентований Вітосом. В ухвалах м. і. сказано, що нач. рада бачить в обороні домагань парл. і респ. демократії одиноку запоруку госп. і політ. розвитку держави та селянства і протиставиться спробам підважування цього устрою й відібрання парл. представництву повноти зак. влади й дійсної контролі над урядом. Політ. і госп. положення селян погіршилося. В Галичині гов. самоврядування скасовано, а введено комісарські уряди. Дальша ухвала виступає проти апатії і пасивности суспільности до держ. справ.

В ухвалі про нац. меншости сказано: „Нач. Рада „Пяста" вказує на небезпеку, якою загрожує державі справа нац. меншостей, яка стала знаряддям чужих політ. чинників, зародком для розсадження держави із зовні а також ділання на шкоду держави на закорд. терені. Зледковання й обезвладнення польських людових чинників у внутр. політиці держави влекшує збільшення протидержавної роботи головно на терені Сх. Галичини.

Вкінці Вітос висловлює думку, що передовсім польський нарід покликаний до розвязки справи нац. меншостей, головнож славянської, згідно з інтересами держави.

Амунула втік.

Льондон, 15. січня. До англ. уряду закорд. справ прийшла вістка, що Аманула приїхав із жінкою літаком до Гандагару. Його брат, що засів на престолі, має 41 літ. Тому, що він вірний магомеданець і є під впливом клиру, можна сподіватися, що не буде за братовими реформами.

——o——

І. СВЄНЦІЦЬКИЙ.

Національний Музей за 1928. р.

Загальний стан.

В 1929 р. Національний Музей завершить перше чвертьстоліття свого істнування. Етапи його розвитку були дуже інтересні: заснований як „Церковний Музей і приміщений у 5-ти кімнатах перероблених із бувшої возівні гр.-кат. митрополії у Львові, він уже в 1907 р. був у великій потребі нових саль. Для цієї потреби основник музею о. митрополит Андрій Шептицький купив два доми Яна Стики при вул. Міцкевича і Землявського, а в 1908 р. зголосив його у державної влади як Ювилейну Наукову Фундацію.

На основі рішення першої кураторії цієї фундації, музейні збірки лишилися на давньому місці, щоби доходами з комірного могла бути сплачена деяка частина гіпотечного довгу. А що протягом дальшого часу музейні збірки ще більше зросли, кураторія фундації просила основника за купно нового дому, в якому можна було би їх вигідно примістити. Сталося те 1912 р. В цьому домі у 20-ти салях були розміщені музейні збірки і віддані прилюдним актом до прилюдного ужитку 13. грудня 1913 р. Хоча і тут було їм за тісно, то вільна площа довкруги музею давала змогу думати за розбудову.

Міркування про розбудову ідуть від часу закінчення війни. Літом 1918 р. зібрали на цю ціль 1200 кор. і приступили до розроблення планів розбудови. До 1927 р. одержали пять таких проектів — Р. Грицая, С. Тимошенка, В. Пещанського, Л. Левинського і В. Пежанського. Кожний архітект мав інше завдання до розвязання, наслідком чого сьогодні можна ясно бачити ріжні можливости розбудови, яка в майбутньому мала би скласти не тільки музеольогічно, але й архітектонічно замкнену в собі цілість.

В міру приросту збірок, ростуть звязані з їх систематизацією і науковим вивченням чисто внутрішні завдання. Отож необхідність збільшення персоналу фахових працівників у важніших відділах музею, а саме: археольоґії і народнього мистецтва, іконописи і різьби, матерій, історично-культурного побуту, новішого мистецтва та книгозбірні рукописів-архиву — стародруку і підручної фахової книги. Все те звязане з видатком оплати праці людей і обстанови. При цьому усі фонди музею були обчислені на адміністрацію приблизно одної третини збірок, яка щодо обєму є вкладом основника в музею. Тому-то для повного розгорнення зібраних скарбів національної культури треба сьогодні втроє більше місця, себто ще площини, яких 1.500 біжучих квадратових метрів, отже 50.000 долярів на будову і других стільки на забезпечення нормальної праці в Музею.

Так виглядає розвиток Музею сьогодні.

Покрити цей видаток у нормальні часи булоб доволі легко позичками, державними допомогами і збірками. Але сьогодні в час всесвітньої фінансової скрути — це майже виключене. Остається одинокий вихід — припинити всю видавничу працю музею, обмежити всі його видатки на фаховий персонал, себто відложити наукову систематизацію зібраного до кращих часів і спинити всякий приріст збірок. Одним словом дати завмерти тому життю, яке самохіть у силу заложених в Національному Музею потенцій так буйно розвинулося протягом повних 24-ох літ його істнування.

Управа Національного Музею не може причинитися до припинення його діяльности, тому намічає ось такий прелімінар бюджету на 25-ий рік його істнування:

Дохід:

з домів	зол.	3.000
з капіталу основника		14.500
з видань		4.500
сподівані допомоги		3.000
вступи		750
разом	зол.	25.750

Розхід:

персонал і адміністрація	зол.	15.000
закупна		2.500
консервація		1.500
інвентар		1.500
зворот позичок до фонду		5.250
разом	зол.	25.750

Цим робом можна буде звільнити дрібку основного капіталу та вжити її на вступні праці біля майбутньої розбудови музею.

(Продовження буде.)

Недостача учителів на Україні.

В харківському „Комуністі" з 6-го січня н.р.
находимо статтю, в якій обговорюється недо-
стачу учителів для народніх шкіл на Україні. На
те, як довідуємося зі статті, складається багато
причин, а найважніша з них та, що велика скіль-
кість учителів поселилася по містах і вчителюва-
ти на селі не хоче. І хоч учителі такої категорії
безробітні, то на село їхати не хочуть, а стара-
ються дістати учительські посади по містах. На-
родній Комісаріят Праці зняв був навіть таких у-
чителів зі списків для безробітних та відмовив
їм допомоги. Таким чином хотів їх примусити
до їзди на село. Але й це не помогло. Тимчасом
на місцях бракувало учительських сил і прихо-
дилося декуди навіть скорочувати шкільну сітку.
Попри те в деяких округах організовано на ско-
ру руку педагогічні курси, на які вступали люди
з невідповідною освітою, щоби ними потім за-
повнити недостачу педагогічних сил. Курси ви-
явились невистарчаючими і потім треба було уря-
джувати для тих самих „учителів" другі.

У шкільному році 1929-30 повинно прийти повне охоплення школою всіх дітей шкільного віку. На основі даних Народнього Комісаріяту Освіти треба буде 7.500 нових учительських сил, щоби в цілости обсадити ними всі школи. Звідки їх візьмуть? Педагогічні технікуми повинні дати 2.500 нових сил, хоч треба дуже сумніватися, чи всі ті сили підуть учити на село, бо дотеперішня практика доказує, що вихованці тих шкіл на село не спішилися. З уваги на те, приймаючи навіть, що вони всі підуть на село, прийдеться ствердити недостачу аж **5.000** учительських сил.

Народній Комісаріят Освіти хоче для покриття того дефіциту зорганізувати курси з безробітних учителів і з безробітних інших категорій розумової праці, та притягнути до педагогічної роботи осіб, що зложать іспити на право учителювання.

З наведеного бачимо, що з недостачею учителів, є там важка боротьба. На село не рвуться, а не рвуться тому, що матеріяльні відносини вчителя на селі дуже важкі. А попри те ще важчі для нього умовини педагогічної праці при великій недостачі шкільних будинків і відповідних помешкань для учителів.

НОВИНКИ

— **Вечір наших артистів.** У суботу 19. ц. м. згідно зі звичаєм дають артисти нашого театру у Львові власний вечір, замісць традиційної „Маланки", яка цього року відпала з огляду на відсутність карнавалу. У програму цього вечора ввійде песа С. Васильченка „На перші гулі" на спомин ювилейного свята письменника, крім цього сольові та збірні виступи артистів у співі та танці, врешті інсценізація народніх пісень. Крім усього постійного складу трупи „Кооператива Український Театр" на вечорі виступлять ще й деякі запрошені артистичні сили, між ними і п-ні К. Стадникова. Білети продаються в Союзному Базарі.

— **Конфіската тижневика „Свобода".** Останнє післясвяточне число „Свободи" впало знову жертвою конфіскати. Тим разом цензура сконфіскувала навіть статті, повторені з попереднього числа, які перед тижнем пропустила. Наслідком того передплатники „Свободи" вже три тижні не дістають своєї газети.

— **Заява.** Від редакції „Громадського Голосу" дістаємо такого листа: В. 61.ч. помістила Редакція „Громадського Голосу" допис якогось нечесного чоловіка, який підшившись у підлий спосіб під імя п. Юстима Бубвіл з Хлівчан і надуживши тим способом довіря Редакції, виписав на громадянина п. Івана Дужого з Хлівчан, пов. Рава Руська, ображуючі його інсинуації. Редакція „Громадського Голосу" впала в тім випадку, як показалося, жертвою провокації, добровільно помістила на своїх сторінках спростування від себе, а і цією дорогою перепрошує п. Івана Дужого, а заподаний допис, як неправдивий, простує".

— **Хуртовина вернулась.** Ледви міста та залізничі шляхи встигли прочистити дорогу від снігів, нова сніговиця вкрила грубим шаром майже весь наш край. Люди, що вибрались у неділю в дорогу залізницею, загрузли з вагонами на стаціях або й серед піль на довгі години. Деякі з них неприготовані на таку довгу подорож перемерзли і зазнали голоду. Рух поїздів на шляху Львів-Підзамче—Підгайці стриманий; так само не їдуть поїзди Тернопіль-Збараж-Ланівці, Сапіжанка-Кристинопіль, Радехів-Стоянів, Борки Великі-Грималів. Здається, що слабо ходять поїзди на лінії **Ряшів-Ясло-Пшеворськ-Динів, Падагичі-Товмач і на льокальних т. зв. коломийської лінії і станиславівської. Варшава відрізана від решти міст навіть телефонами. Поїзд, що мав приїхати з Варшави до Львова в год. 6.05, приїхав в год. 3-ій!**

— **Стужа.** Метеорольоґічний Інститут подає
такі дані температури за останню пятницю: Вар-
шава 13 ст., долина Висли і Брди 20 ст., Підкар-
патя 25 ст. Над морем 17, у Виленщині 12, у Сх.
Галичині 21 ст. Найтепліше було в Татрах, бо
всього 9 ст. В Австрії, з Віднем включно, в остан-
ніх днях прийшли гострі морози від 17—20 ст.
У Білгороді від 14 до 18 ст. Дунай і Сава за-
мерзли.

— **Україніка. У ч. 7. „München Ausburger-
Abendzeitung" з дня 8. січня находимо вступну
статтю бувш. консуля В. Оренчука п. з. „У-
країна оборонною стіною европейської куль-
тури". В. Оренчук є єдиним земляком у Ні-
меччині, який поміщує постійно політичні стат-
ті в німецькій пресі. — В італ. журналі „Le'
Europa Orientale" за вересень-жовтень 1928 на-
ходимо історичну розвідку М. Єреміїва про
діяльність франц. політика та вченого Ц. Де-
лямара в користь України в рр. 1868—89. —
В „Jahrbücher für Kultur u. Geschichte der Sla-
ven" (том 3-ий) маємо вступну розвідку Д. До-
рошенка про розвиток української історичної
ідеї від XVIII ст. до нинішної доби і статтю
М. Гнатишака про український театр.**

— **Боротьба за церкву.** У „Правді" з 30. грудня читаємо: „У селі Чернявці, курської губернії, є жіночий монастир, де ще досі живе 30 черниць під проводом ігумені, що ведуть своє, комуністичне господарство. В останнім часі сусіднє село звернулось з проханням прислати йому „тракторну кольонію", а коли ці кольоністи приїхали, їх помістили в манастирських будинках. Церкву рішили перемінити на робітню і на школу трактористів. Дооколичні села, головно Лаврівка Гремяцька, запротестували. В 11-і роковини жовтневої революції зібралось у Чернявці 300 жінок і вони пішли на віче з окликами: — „Не дамо скасувати церкви!" Все-ж таки церкву закрили, а скарга голови місцевої церковної ради лишилась без відповіді.

— **Грипа.** Грудень минув щасливо. Здалось, що ця влізлива недуга омине наш край бодай цього року, загулявши на чужині. Та ось таки нагадала собі, що треба і нас відвідати, як відвідувала минулих років. Коли 100 послів варшавського сойму занедужало на грипу, заки встигло зїхатись, то це найкращий знак, на якому широкому просторі розкинені бацилі цієї химерної пошести. Після Льондону та Берліна посувається вона на схід. У Лодзі нездужає денно від 60—80 нових осіб. Ще гірше в Каліші. У Познанщині 20 прц. населення „загриплена".

— **Темна хроніка.** Гарне товариство відкрила поліція в околиці Ременова та Жовтанець. Була це добре зорганізована ватага злодіїв, які зі зброєю в руках, замасковані нападали на товарні поїзди на лінії Глинна Наварія-Львів і крали все, що попало, щоби це перепродувати спільникам. — В експресі Букарешт-Париж украли громадянинові Букарешту Кручевському валізу, де були дорогоцінности на 17 міліонів лей. — У Вильні засудили після 10-денного процесу банду конокрадів. Обвинувачених було 27 осіб. Проводирі засуджені на шибеницю, двох дістало по 15 літ тяжкої вязниці, інші по 10 літ; всього кількох із них вийшло на „чисто".

— **Катастрофи й нещастя.** На німецькім Долішнім Шлеську епідемія плямистого тифу; подорожні що переїзжають туди, не можуть зупинятись. — У Празі недалеко від залізниці зударився особовий поїзд з вантажним; одна особа вбита, чотири ранені. Така-же катастрофа повторилась на чеській стації Лісо; двох убитих, 14 ранених. Причиною в обох випадках була мряка. — На румунськім побережжі Чорного Моря у Констанці буря розбила англійський корабель. — У Франції в місцевости Монтіє, на узбічу Монжуве ледозвал засипав 11 франц. лещетарів; 3 умерло падаючи вниз, 8 ранених. — Англійський корабель „Бальтара" сів на мілині їдучи до Данціґу біля Шівенгорст.

— **Вістки з Польщі.** 100 соймових послів недужих на грипу. — На січень виїхало до Франції з Польщі 547 робітників. — Підвишка цін на почтові оплати та телефони має принести скарбові річно 7 міл. зол. — Плян добровільної та примусової парцеляції проектований на 1929-30 р. затверджений урядом. — Польські єпископи рішили зорганізувати національну прощу до Риму з нагоди 50-ліття духовного стану папи. — Промисловці, політики та публіцисти з Варшави хотять зорганізувати з весною цікаву подорож: до Єгипту, Сирії, Палестини, Туреччини та Греції при допомозі уряду. Чому? У цих краях вони шукатимуть „нових ринків збуту". — У вязниці в Мисловицях комуністи-вязні почали голодівку. З 54-ох 27 не приймає їжі вже кілька днів і треба їх силоміць відживляти.

— **Ріжні вістки.** Занедужав франц. маршал Фош, переможець знад Марни. — Жидівська телеграфічна агенція з Ню Йорку повідомляє, що на конференції союзу жидів із Польщі рішили дати жидівським купцям і промисловцям у Польщі 5 міл. дол. позички. — За минулий рік у Відні було 3078 спроб самогубства, з чого 960 смертельних. Між ними були люди всіх професій і всякого віку від 14 р. до 80 р.; 506 згинуло з нужди. — Помер протестантський архиепископ з Мельбурну, Чарльз Ліз, нежданo в Льондоні. — Ню-йорський міліонер Серкнес жертвував університетові в Бостоні 10 міл. дол. як різдвяний дарунок. — В америк. місті Бермінґгем, стейті Алябама, живе мурин Біл Сандерс, що скінчив 110 літ; від 93 літ живе він у тій самій хаті, а кільканадцять літ був невільником на бавовняних полях. — Відома артистка варшавського театру „Кві про Кво" Г. Ордонівна виступає тепер у віденськім кабареті „Павільон"; кажуть, що вона покинула „Кві про Кво" наслідком особистих непорозумінь.

— **Новий твір Айнштайна.** Славний фізик Айнштайн предложив пруській Академії Наук новий свій твір п. з. „Причинок до одноцільної теорії піль". У ньому пробує він, як каже німецька преса, найти міст для переходу від чистої механіки до новітньої електромеханіки. Є це праця з ділянки чистої математики та фізики, без якихнебудь метафізичних висновків. Вона є поширенням відомої теорії умовности.

— **Парубоцький податок у Греції.** Грецький уряд рішив збільшити свій бюджет і населення свого краю новомодним законом за прикладом Італії. Міністерство здоровля підготовляє проект податку на нежонатих. Усі, що скінчили 30 літ, а не оженились будуть обовязані до 55 року (якщо видержать у свому оподаткованому стані) платити досить високий податок.

— **Гори паперу.** Що 10 літ зростає скільчість записаного паперу у світі. Головно наслідком поширення преси. Коли 50 літ тому у Спол. Державах випадало на одного громадянина 3 фунти англійські (рівн. півтора кільо) зужитого паперу, то в 1927 р. ця цифра зросла на 45 фунтів. В Англії припадає на кожного 18 фунт. річно, а в СРСР — 5 фунтів. У цій статистиці вчислений увесь папір також державних видавництв. У нас навіть ніхто такою статистикою не цікавиться.

— **Як родяться нові імена.** З нагоди смерти італійського маршала Кадорни, італ. преса оповідає таку подробицю. Коли в 1915 р. Італія вступила до спілки у великій війні, а ґенерала Кадорну призначили начальним вождом, урядовці метрикальних бюр на Сицилії дивувались, що тамошні селяни часто прохали охрестити свою дитину іменем „Фірмато". Один з урядовців спитав раз одного батька, звідки ця любов до такого дивного імени. Цей відповів зачудований: „Якто? то ви не знаєте, що це імя ґенерала Кадорни?" „Кадорни?" „А так? то ви не читаєте комунікатів з поля битви?... всі вони підписані „Фірмато Кадорна". „Фірмато" значить в італ. мові „підписав, затвердив", а селяни вважали це слово іменем генерала.

Українська Студентська Громада у Франції бажаючи прийти з помічю всім товаришам, котрі хочуть студіювати за кордоном, повідомляє, що на майбутнє даватиме вичерпуючі відомости про вищі і фахові школи у Франції і Бельгії. Крім цього, всім новоприбувшим до Парижа поможе улаштуватись на місці. — Писати на адресу: **Alex. Kyselycia, 15, Avenue des Gobelins. Paris V.**

Добродійний Комітет львівських економічних установ зібрав від 8-х центральних установ в р. 1928. *квоту: 13.825 зол.* та розділив на допомоги культурно-освітним установам: 11.980 зол., а фізичним особам 1.845 зол. З культурно-освітних установ побрали значніші підмоги: „Просвіта" — 2.950 зол., „Рідна Школа" — 2.700 зол., „Українська Захоронка" — 1.300 зол., Товариство прихильників освіти 800 зол., Товариство допомоги емігрантам з Вел. України 600 зол., Народна Лічниця 500 зол., Комітет опіки над воєнними сиротами 400 зол. Крім своїх датків до Добродійного Комітету уділювали відносні економічні установи від себе також надзвичайні допомоги нашим культурно-освітним установам. В 1929 р. веде Добродійний Комітет далі допомогову діяльність.

Театри.

Кооператива „Український Театр" під дир. Й Стадника.

Субота 19-го, г. 7·30 веч. Збірний вечір артистів театру. „На перші гулі" і сольові виступи.

Великий Місьний Театр:

Середа 16-го, г. 7·30 веч. „Намисто Мадонни".
Четвер 17го, г. 7·30 веч. „Страшний Двір".

Кіна.

„Аполльо": „На провесні" Жеромського.
„Лев": „На провесні".
„Оаза": „Шейк Фазіль за мурами гарему".
„Палас": „Мадярська рапсодія".
„Фатаморгана": „Червона танечниця".

Дописи.

ЯБЛОНІВ. *(Одна з містерій, або як площа громади перейшла на власність „Т. Ш. Л.“).* Дня 6. п. м. скоїлася в Яблонові подія, яка є зразком самоволі накиненого війта. Та поки опишемо цю подію, мусимо згадати коротко про „патріотичні“ подвиги накиненого комісаря д-ра Марка Сітніцького в Яблонові, наслідком яких власне прийшло до тої події. Від кільканадцятьох літ „панує“ в Яблонові побіч Коломиї накинений війт д-р Марко Сітніцький (до переходу на латинсько-католицьку віру д-р Зеленлюб). За „панування“ цього війта канцелярія громадського уряду знаходиться в його власнім домі, хоча громада має свою власну будівельну площу і власний дім, який потребує тільки ремонту. Зі зрозумілих причин комісар старається якнайдовше задержати „посаду“ комісаря. А що він має проти себе сильну щодо числа опозицію, котра довела до того, що його становище є загрожене та що — як ходять вісти — має бути іменований інший комісар до переведення громадських виборів, які досі з причини інтриг „пануючих“ і партійних спорів не могли успішно покінчитися, цей пан комісар в ціли задокументування свого патріотизму уряджує великі патріотичні свята, обходи і найріжнородніші „кресові“ маніфестації. Коли становище нашого комісаря було дуже загрожене, тоді доконав він „найпатріотичнішого“ подвигу, а саме вибрався до голови Т. Ш. Л. в Коломиї і там в порозумінні з тим головою переніс на власність Т. Ш. Л. згадану вище громадську площу в Яблонові. Пов. рада в Коломиї затвердила це перенесення власности площі, хоча вона по закону має саме наглядати, щоби громади не позбувалися недвижимостей. 6. ц.м. відбулося посвячення угольн. каменя під будову „дому людового Т.Ш.Л.“ Українські громадяни прийшли також поглянути на посвячення, очевидно без ніякого наміру заколочувати спокій, хоча навіть декотрі поляки намовляли українців до чинного перешкодження тому святові. Коли з костела вийшла процесія зі священиком, тоді присутний староста з Печеніжина Пальмі звернувся до громадян-українців з візванням: „Розейсьць сєн! Цо то ест?“ і безпосередньо по тих словах візвав поліцію. Поліція, зложена з постерунку в Яблонові і дооколичних постерунків, наперла на людей, нім ще громадяни могли обернутися і штовхаючи багнетами, відіпхнула громадян до ринку. Тому, що українські громадяни зараз по першім візванню старости уступалися, не було зовсім потреби уживати зброї, а все таки одного громадянина, а саме п. Омеляна Сальваровського, ранив один постерунковий зовсім безпотрібно в праву руку. На закінчення того свята згаданий постерунковий, котрий зранив багнетом п. Омеляна Сальваровського, випровадив з реставрації Кугельмаса 17-літнього бідолаху з Лючі Бориса Дмитрука, завів його на постерунок, грозив йому і кричав до нього: „Ти хотів бити начальство?“ А треба знати, що декотрих українських громадян запросили самі поляки на то посвячення площі. По тих подіях комісар Сітніцький заявив п. Омелянові Сальваровському, що він не повинен між „хамів“ пхатися, а староста сказав, що за те, що він ранений, буде караний не річним арештом, але тільки піврічним... Це очевидно сказане було на те, щоб відстрашити пошкодованих та обиджених наших громадян від судових кроків проти винних. **Громадяни.**

МРАЗНИЦЯ. (Свято „Просвіти“). Дня 16. XII. м. р. відсвятковано торжественно свято „Просвіти“. Був це перший концерт з нагоди 60-ліття „Просвіти“ в Дрогобиччині, тому не диво, що саля великого Народнього Дому була виповнена по береги. Прибули гості з Борислава на чолі з о. сов. Лішинським і відпоручники філії „Просвіти“ в Дрогобичі. — В год. 7. веч. зачалося свято промовою проф. Чорномаза з Дрогобича. У своїй промові взяв бесідник під увагу значіння освіти для нашого народу й переказав історію Гол. Т-ва. На естраді станув сильний мішаний хор читальні в Мразниці. Дванацять трудних пісень передав цей хор публиці, серед якої не бракло й чужих слухачів. Слухаєш і не віриш, що це молоденький, щойно перед роком зорґанізований хор. Декламації випали також гарно. По павзі слідували привіти, з яких найгарніше випав привіт гром. Шміґельського, відпоручника філії „Просвіти“ в Дрогобичі. Згадав він і про покійних основників „Просвіти“, яких память пошанували присутні повстанням з місць. Накінець був живий образ: жінка зі смолоскипом серед хору в народніх строях, який відспівав „Боже великий, єдиний“, після чого учасники розійшлися, згадуючи мило це свято. Чистий дохід в квоті 71·50 зол. переслано як ювилейний дар до Гол. Т-ва. — **Дрогобичанин.**

ЛЬВІВЩИНА. (Ювилей Т-ва „Просвіта“ на селі. — За що сконфісковано карту України?) Культурно-освітні товариства в селі Сторонятин львівського повіту уладили 8. січня 1929 святочну академію з концертом і виставою з нагоди 60-літнього ювилею Т-ва „Просвіта“ у Львові. Академію отворив вступним словом селянин Мороз. Опісля слідували хорові продукції і декламації. Дуже гарно віддекламував маленький хлопчина „Учітеся“ і студент фільос. Смішко „До живих і мертвих“. Не менше гарно вийшли сольові співи п. Стецури, студ. прав зі Львова, при грі на ґітарі. Після концерту відограв аматорський гурток при чит. „Просвіти“ драму „Мати наймичка“. Найкраще відограла ролю матери-наймички Н. Хомяк, інші аматори грали теж досить добре. Драма викликала велике вражіння і витиснула теплу сльозу в неодної дівчини й жінки. — При тій нагоді слід зазначити, що жандарм Веселовський сконфіскував стінну карту України з домівки читальні „Просвіти“, не подаючи ніякої причини, ніякого приказу в цій справі. Що це має означати?

КОСІВ. (Свято „Просвіти“. — В память поляглих. Філія „Просвіти“ в Косові влаштувала ювилейне свято з нагоди 60-ліття оснування „Просвіти“ в дні 9. грудня ц. р. В год. 10-тій рано відбулася соборна Служба Божа в церкві на Москалівці, яку відслужив о. декан д-р Лев Скобельський в асисті о. сов. Герасимовича Юліяна й о. Микатюка. Церква була повна народу. По одногодинній перерві відбулася в год. 1-ій в салі „Рідної Школи“ святочна академія з такою програмою: 1) Вступне слово — виголосив голова філії д-р Рондяк; 2) Мішаний хор — відспівав пісні: а) „Поміж трома дорогами“, б) „Мак“, в) „За горами качки пливуть“; 3) Прольоґ з поеми „Мойсей“ Івана Франка — декл. Івана Библюка. Дальше мішаний хор відспівав ще пісні: М. Леонтовича „Козака несуть“, „Ой ходить царенко“ і „Ченчик“. Крім того малий Юрчик Куриленко продекламував відважно „Розриту могилу“ Шевченка. Вкінці слідував відчит М. Кіяшука про ролю „Просвіти“ в українському нац. життї. Закінчили академію привіти від читалень і місцевих товариств. Вечером в год. 7-ій відбулася театральна вистава драми М. Старицького „Ніч під Івана Купала“, яку виведено вповні удачно. Загалом 60-літній ювилей „Просвіти“ відбувся дуже гарно, селянство взяло в ньому масову участь. Хори вишколив п. Лука Сич, виставою занялася п. Марія Григорцева, а музична частина вистави й диріґентура спочивала в руках о. Омеляна Гнатківського. — Громадянство Косова й околиці помянуло рівнож упавших в боротьбі членів У. Г. А. в дні 1. листопада м. р. В церкві і на Монастирську відбулася соборна Служба Божа з панахидою, а відтак посвячено дубовий хрест з написом: Борцям за волю України. Також в тому святі українське населення взяло масову участь.

„Просвіта“ — це одинокий найкращий вартовий українського духа. Вона одинока виведе нас усіх на шлях кращої долі — на сонишний шлях.

Серед нових книжок.

Андрій Чайковський, Олексій Корнієнко: **Історична повість з XVII. віку. Три частини VIII+204+198+204 (I. частина накладом Вид „Трембіта“ в Коломиї, 1924 р.; II. і III. частина накладом Книгарні Наукового Товариства ім. Т. Шевченка у Львові, 1928. і 1929. р.)**

У передмові пише автор: „Знову треба нам вижидати, аж поки колесо історії обернеться до нас тим самим звеном із слушним моментом. Коли це буде, не можна вгадати; дай Боже, щоби не довго ждати! А щоб це не наступило швидше, чим вспію з моєю працею, то я спішуся пустити мій твір у світ. Краще зробити в потребі щось не зовсім закінчене, ніж дуже добре тоді, як потреба минеться“. Як видно, автор бажає, „ставати в потребі“, своїм твором у ч и т и. „Книжка ця має на меті не лише легку лектуру, над якою переходиться зараз до читання другого роману, але головно і науку нашої бувальщини“, каже автор в тійже передовиці на кінці.

Треба справді признатися, що в „Корнієнку“ стільки зазначених ріжних-преріжних суспільних, національних і політичних питань — так важних уже за Хмельницького, так важних і сьогодні — що читач мимоволі мусить призадуматися над ними і зрозуміти їхню вагу. Справді ті всі проблеми мають значіння і тепер. І сьогодні вони всі нерозвязані стоять перед нами, можливо ще більше складні і попотані своєю природою. Вже за те тільки, що **„Корнієнко“ звертає увагу читача на ті пекучі життєві питання української дійсности з точки осягнення національної незалежности** — належиться авторові признання.

Сам сюжет: Хмельниччина до вїзду Богдана в Київ, зн. до вершка слави і побіди. Всеж твір носить назву „Олексій Корнієнко“, щоби виправдати нескінченість опису цілости подвигів гетьмана і взагалі цілої епохи. Олексій це хрещеник Богдана; він утікає з Лубень перед Яремою Вишневецьким до Хмельницького; є свідком його діл як його канцелярист-прибічник аж до самого кінця. Ранений під Львовом, приходить до здоровля і сватає в Чигирині Катрусю Серпанківну у приявi гетьмана. Міжтим, розуміється, много-премного знаменитих епізодів.

Особа Корнієнка — це наче голос сумління і критики всего того, що твориться навколо нього. Треба признати, що такий підхід до цілости незвичайно зручний і дає гарну заокругленість.

Історичне тло, історичні події зазначені автором вже моттами до кождого тому. „Висипався „Хмель із міха і наробив ляхам лиха“ (Мотто з народної думи до I. тому). „Чи не той-то Хмель, що коло тичини веться? Гей то Хмельницький, що з Ляхами беться“ (Мотто з народної думи до II. тому). „Із низу Дніпра вітер віє — повіває, Військо козацьке у похід виступає, Тільки Бог святий знає, що Хмельницький думає-гадає“ (Мотто з козацької думи до III. тому).

Постать Хмельницького зображена велично, подекуди таємничо. Бистрий політик, знаменитий вожд, притім все розуміючий вагу хвилі, все повний думок і старання за будуче.

Стиль автора відомий від довгих літ. Спокій, зрівноваження і, сказати би, простота-щирість характеризують його. Своїм способом писання відріжняється А. Чайковський основно від всіх „модерних“. Всеж не попасти у буденність і плиткість, задержати таки естетичну міру, зацікавити, виводити простими, цілком поєдинчими засобами до найтонших тонкостей поодинокі події, одну за другою — в льоґічній повязаности і в глубокому психольоґічному умотивуванні — це власне **мистецтво Андрія Чайковського.**

В „Олексію Корнієнку“ додатньо ріжниться А. Чайковський від Генрика Сенкевіча своєю безпристрасністю, своїм річевим холодним підходом до історичних фактів. Молодь дістала нарешті антідот на такі твори як „Огнем і мечем“ і т. п. шовіністичні писання.

„Олексій Корнієнко“ — першорядна, популярна, патріотична у найкращому розумінні того слова, історична повість.

Її належить поширити масово між народом.

Цілість — може дещо за розливна — на загал захопляє почування величі нашого минулого. **Евген Яворовський.**

Курс продуктивности домашніх звірят.

Уладжує його Краєве Т-во Госп. „Сільський Господар“ у власній школі в Коршові коло Коломиї від дня 5-го лютого до 20-го березня 1929 р.

Ц і л ь к у р с у: вишколити будучих орґанізаторів спілок контролі молочности та орґанізаторів зародових хлівень безріг.

Н а к у р с б у д у т ь п р и н я т і к а н д и д а т и, що покінчили 16 рік життя, а першенство мають ті, що покінчили сільсько-господарські школи або курси та будуть вислані Кружками і Філіями „Сільського Господаря“ або кооперативними орґанізаціями. Про приняття на курс з іншою ніж сільсько-господарською освітою рішить у кожнім окремім випадку управа Сільського Господаря. Число курсантів обмежене до 20.

Н а в ч а н н я ділиться на теоретичне і практичне. Теоретична частина обіймає такі предмети: 1) будова і життя тварин; 2) основи загальної і спеціяльної зоотехніки, 3) ветеринарна гіґієна, поміч при породах, перша поміч у наглих випадках, ветеринарно-поліційні закони і розпорядки; 4) молокознавство і перерібка молока; 5) кормознавство; 6) кормодобування (плекання пашних рослин, сіножати, пасовиська); 7) скотарсько-молочарські кооперативи та годівельні товариства; 8) зоотехнічне книговодство. В практичній частині переводиться: 1) доїння, важення і брання зразків молока; 2) догляд та годування домашніх звірят; 3) досліджування молока.

К у р с а н т и з о б о в я з у ю т ь с я працювати у зоотехнічних орґанізаціях, які заснує Т-во „Сільський Господар“, однак само покінчення курсу не дає права курсантови домагатися від установи, що уладила курс, приняти його на свого службовика.

К о ш т и у д е р ж а н н я на курсі поносять самі курсанти та крім цього складають одноразову оплату за курс у сумі зол. 30. — З г о л о ш е н н я п р и й м а є Краєве Т-во Госп. „Сільський Господар“ у Львові, вул. Зіморовича ч. 20.

ОГОЛОШЕННЯ

ВСЯ КОЛЯДА ДЛЯ „РІДНОЇ ШКОЛИ"! Всі Кружки „Рідної Школи", Читальні, Пуги, Соколи, Кооперативи, Церковні Брацтва, співацькі, музичні й аматорські гурти, українські громадяни, громадянки, молодь і дітвора — колядують і щедрують тільки на „Рідну Школу".

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

З українського шахового руху у Львові. Видїл новозаснованого українського клюбу шахістів „Шаховий Коник" у Львові подає до ласкавого відома заінтересованим шахістам, що від дня 21. І. 1929 р. буде відбуватися в домівні „Союзу Українських Купців", Підвалє ч. 9. І. пов. класифікаційний турнір за мистецтво клюбу. Зголошення і вписи до участи в згаданому турнірі від дня оголошення цього комунікату до дня 20. І. п. р. включно в згаданій домівці щоденно від год. 19-ої до 20-ої вечером. — ЗА ВИДІЛ: Чучман Евген, голова; Чорний Ярослав, секретар.

Зїзди учителів українських середніх шкіл в днях 1—3 лютого 1929 р. у Львові, вул. Мохнацького ч. 12. Програма: Дня 1. лютого год. 9·30 рано: Педагогічно-науковий зїзд учителів середніх шкіл „Рідної Школи". Перше повне засідання. Порядок нарад: 1. Отворення Зїзду Головою „Рідної Школи"; 2. Вибрання Презідії для повних засідань; 3. Доповідь директора Вол. Кузьмовича: Мої помічення в справах організації навчання і виховання загальнообразуючої середньої школи „Рідної Школи" і дискусія; 4. Доповідь директора Ант. Крушельницького на тему: Які зміни в рамах обовязуючого пляну треба ввести до науки в учительських семинаріях „Рідної Школи", щоби пристособити ці школи до вимог життя і дискусія; 5. Поділ на секції: фільольогічну, історичну, математично-фізичну, музичну. Дня 1. лютого год. 3. в полудня: 1. Уконституовання поодиноких секцій; 2. Доповіди в секціях і дискусії: а) в фільольогічній: Д-р Іван Велигорський — Про навчання української граматики; б) в історичній: Д-р Маркіян Терлецький — Навчання історії Старого Сходу і Греції в звязку з найновішими дослідами й розкопками; в) в математично-фізичній: Юрій Левицький — Наука фізики в учительських семинаріях; г) в музичній: Іл. Гриневецький — Виховне значіння музики і співу. — Дня 1. лютого год. 6. вечером: Загальні Збори Організації Учителів Українських Приватних Середніх Шкіл. Порядок нарад: 1. Отворення і відчитання протоколу; 2) Звіт з діяльности за 1928 рік; 3. Реферат про прагматику для учителів приватних шкіл; 4. Вибір нового Виділу; 5. Внески. — Дня 2. лютого година 9·30 рано: Загальні Збори Товариства „Учительська Громада". Порядок нарад: 1. Отворення; 2. Відчитання протоколу; 3. Звідомлення з діяльности уступаючого Виділу і Контрольної Комісії; 4. Вибір Головного Виділу; 5. Зміна статута; 6. Зрівнання платень учителів в приватних середніх школах; 7. Внески. — Дня 2. лютого год. 4. попол.: Зїзд Українських Учителів Історії і Географії Державних і Приватних Середніх Шкіл. Порядок нарад: 1. Викладова мова історії і географії в середніх школах; 2. Справа підручників історії в середніх школах; 3. Історія України в середніх школах; 4. Історія України в приватних середніх школах; 5. Географія України в класичних і гуманістичних гімназіях; 6) Географія України в учительських семинаріях. — Дня 2. лютого година 4. попол.: Доповіди в Секціях Педагогічно-Наукового Зїзду Учителів Середніх Шкіл і Дискусії: а) в фільольогічній: Ант Княжинський — Обовязкова і надобовязкова шкільна лектура; б) в музичній: Яр. Барнич — Підручники для науки співу для учительських семинарій і гімназій. — Дня 2. лютого година 6. попол: Повне Засідання Педагогічно-Наукового Зїзду: 1. Доповідь д-ра Осипа Турянського: Ідейність у шкільному вихованні і дискусія; 2. Ухвалення внесень поодиноких секцій; 3. Замкнення Зїзду учителів „Рідної Школи". — Дня 3. лютого година 9. рано: Продовження Нарад Зїзду Учителів Історії і Географії. Буфет з теплими стравами від рана до вечера під зарядом Пань з Кружка „Рідної Школи" ім. Ганни Барвінок. Дохід на „Рідну Школу". — **Головна Управа „Рідної Школи", Головний Видїл „Учительської Громади", Організація учителів українських прив. сер. шкіл.**

До відома читальням „Просвіти" в Грималівщині. На домагання членів Загальні Збори філії в Грималові відложено на день 27. січня 1929 р. Початок в год. 2-ій пополудні. — **Вид л філії „Просвіти" в Грималові.**

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

БРИЛЯНТИ, також іншу біжутерію купує по високій ціні Домбровскі-Розважевскі, Львів (Готель Жоржа) Академічна 2. 2481 31—?

ПОШУКУЄМО панів (-ні), як також домокружних до продажі покупних артикулів. Значок на відповідь залучити. — Em-Ka-Werk Мисловиці Г/Шл. 1126 а) 4—?

ГОДИННИК ВАШ буде найліпше направлений у найбільшій годинникарській робітні **Івана Зельтенрайха**, Львів, пл. Марійська 5. — З провінції просимо репарації присилати почтою — Старомодні дамські годинники переробляємо на ручні. 3 6 132-?

ДОБРЕ ПЛАТНИЙ ЗАРОБІТОК дають Шоферські курси І. Гайтлінгера, Львів, вул. Зелена ч. 7. 1242 3—15

ГРИБИ. Висилаю почтою за посліплатою, оплачено, гарні, вибирані гриби (найменше 5 кл.), по 24 зол. за кільо, також повила з чистих сливок з цукром, бочілочка 5 кг. 12 зол.; правдива овеча бриндзя в 5 кг. бочілочках за 15 зол.; волоські оріхи 5 кг. за 20 зол. та великі сушені груші 5 кг. за 12 зол. — **Ф-ма М. Штуммер, Косів к. Коломиї.** 1187 6—10

2 комнати і кухня з комфортом і комната кухня в новім домі за чиншом згори до винайміння, вул. Ченстоховська 23. 1281 1—1

КОНЦИПІЄНТ з правом субституції глядає негайно посади. Зголошення до адм. Лешів, Львів, Баденіх 12, для II. 1280 1—2

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Лікар Загального Шпиталя

Д-р Софія Парфанович

ординує у внутрішніх і жіночих недугах від 2—4

1238 при вул. Домагалічів 2. 2—3

Спеціяліст недуг легінів, серця і желудка

Д-р Фелікс Ган

Львів, Городецька 46.

432 Пересвітлення Рентгеном. 10—24

Пересторога перед несовісним видавцем!

(Отвертий лист.)

В грудні р. 1927. я мав необережність запропонувати до друку власникові видавництва „Подільська Театральна Бібліотека" в Тернополі, добродієві Мартиневичеві Б., свої переклади. Він, по ознайомленню з назвами пєс, попросив, щоб йому надіслати деякі з них. На підставі попередніх довголітніх зносин з видавництвами як: „Русалка", „Січ", „Книгоспілка", „Шлях" та інші, я гадав, що маю діло теж з порядною й чесною людиною й без жадного побоювання надіслав йому 7 своїх перекладених пєс. Після довгого часу та настирливої з мого боку вимоги негайного розрахунку, т. є. або звороту перекладів, або виконання взятих на себе зобовязань (приймаючи на увагу убогий матеріяльний стан наших видавництв, я визначив мізерний гонорар та й той зі сплатою книгами ріжних видавництв, які я потребую для моєї бібліотеки), я нарешті в червні одержав відповідь, що 3 переклади він залишає остаточно, четвертий — умовно й разом з цим повідомленням надсилає перший пакунок книг (в порівнанню з належною мені сумою за переклади на дуже мізерну суму), а решту книг надішле в кінці червня. На жаль, цей червень тягнеться й до цього часу хоч я декілька разів і просив і вимагав виконання взятого на себе зобовязання. Навіть погроза, що коли він не виконає свойого зобовязання до певного речинця, то я потягну його до судової відповідальности й вимогатиму виплату гонорару грішми, не вплинула на п. Мартиневича і він до нині не заплатив мені за мої переклади. Притягаючи зараз добродія Мартиневича до суду, я всеж таки вважав за свій обовязок довести про подібне його поведення до відома громадянства, а головне перестерегти довірчивих авторів і перекладчиків перед якимибудь зносинами з таким видавцем. — Подєбради-Лазне, ЧСР., 4. січня 1929 р. — **Федір Гай-Гаєвський.** 1-1

Загальні Збори Філії „Просвіти" в Тернополі

відбудуться дня 2. лютого 1929 р. в год 10 попол. в салі „Міщанського Брацтва" зі слідуючим денним порядком:

1) Відкриття Загальних Зборів.
2) Відчитання протоколу послідних Загальних Зборів.
3) Звіт з діяльности Виділу за адмін. рік 1928.
4) Касовий звіт.
5) Звіт контрольної комісії.
6) Дискусія над звітами.
7) Вибір Виділу і контрольної комісії.
8) Вибір відпоручників на З. Збори Гол. Т-ва „Просвіта".
9) Внески.

Вступ на Загальні Збори мають лише члени Т-ва „Просвіти", які вирівняли чл. вкладку по конець року 1928 і відпоручники читалень за оказанням легітимації, які можна відібрати в канцелярії Філії найпізніше до дня 1. лютого п. р.

1282 1—1

Вид л

Присилайте передплату!

Ширіть наш часопис!

Подяка.

Ненадійно і скоропостижно розпрощався зі світом дня 22. грудня 1928. о. Петро Яросевич, парох Звертова. Покинув своїх дітей, рідню, приятелів і вірних. Повні жалю і горя складаємо щиру подяку Вп. Паньству Пашковським з Ременова за їх труд і поміч у послідніх хвилях Покійного. — Всім Всеч. Отцям конденканальним на руки о. сов. і декана Пастернака складаємо найсердечнішу подяку за присутність і відправу похоронів та за теплі і щирі слова прощання. Щиро дякуємо парохіянам як також із сусідних сіл, які прибули так численно на похорони. Вкінці дякуємо приятелям, знакомим і рідні за присутність і співчуття. Хай Бог всім заплатить. — **Діти і рідня.** 1979 1—1

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло". В друкарні Видавничої Спілки „Діло", Львів, Ринок ч. 10.